

Alegerea furnizorului de energie electrică într-o piață liberalizată

Incepând cu 1 iulie 2005 toți consumatorii care nu sunt casnici vor fi liberi să-si aleagă furnizorul. Tot ceea ce ar trebui să stii pentru a-ți chimba furnizorul gasesti aici!

01. Ce aduce restructurarea si liberalizarea sectorului energiei electrice?

Ultimii ani au adus schimbari profunde in sectorul energiei electrice concretizate prin: restructurare, liberalizare, reglementare, privatizare.

S-au restructurat societatile care desfasoara activitati vertical integrate, liberalizat segmentele sectorului care se preteaza la competitie coroborat cu introducerea mecanismelor de piata – productie, furnizare, s-au reglementat segmentele de monopol natural – transportul si distributia, privatizandu-se, acolo unde se doreste competitia.

In Romania, Legea energiei electrice stabileste cadrul de reglementare pentru desfasurarea activitatilor in sectorul energiei electrice si termice produse in cogenerare, in conditii de siguranta si calitate, la preturi rezonabile, in vederea utilizarii optime a resurselor primare de energie si cu respectarea normelor de protectie a mediului.

In urma procesului de restructurare s-au separate juridic activitatile de productie, transport/dispecerizare si distributie/furnizare a energiei electrice.

Prin marirea treptata a gradului de deschidere a pietei de energie electrica si a numarului de consumatori eligibili piata de energie electrica din Romania s-a liberalizat. Se asigura astfel promovarea concurentei intre agentii economici care desfasoara activitati de productie si furnizare.

Cadrul de reglementare existent asigura cadrul normative necesar functionarii sectorului si pietei de energie electrica in conditii de eficienta, concurenta, transparenta si protectie a consumatorilor.

Pentru indeplinirea acestui rol Romania functioneaza Autoritatea Nationala de Reglementare in Domeniul Energiei ANRE care elaboreaza, stabileste si urmareste aplicarea ansamblului de reglementari obligatorii la nivel national necesar functionarii sectorului si pietei de energie electrica.

Avantaje:

Incurajarea cresterii eficientei energetice;

Imbunatatirea calitatii serviciilor furnizate;

Posibilitatea consumatorilor de a negocia contracte de furnizare a energiei electrice cu furnizorii;

Asigurarea serviciilor in conditii de transparenta, obiectivitate si nediscriminare;

Mentalitati noi, specifice mediului concurential.

02. Cum pot deveni consumator eligibil?

Gradul de deschidere al pietei de energie electrica se stabileste prin Hotarare de Guvern. Incepand cu 01 iulie 2005, toti consumatorii care nu sunt casnici vor fi liberi sa-si aleaga furnizorul. Urmeaza ca liberalizarea completa a pietei de energie electrica sa se realizeze pana in iulie 2007, cand consumatorii casnici vor fi indreptatiti sa-si schimbe furnizorul.

Drepturile consumatorului eligibil:

Prin acordarea calitatii de consumator eligibil, am urmatoarele drepturi:

Sa negociez pretul energiei electrice si conditiile de plata;

Sa inchei contracte de furnizare a energiei electrice cu oricare dintre furnizorii de tinatori de licenta acordata de ANRE (inclusiv cu furnizorul curent).

Sa ma asociez cu alti consumatori in vederea incheierii unui contract comun cu un furnizor;

Sa raman la furnizorul current, fra a beneficia de drepturile oferite de calitatea de consumator eligibil.

Pot allege noul furnizor dupa criteriile proprii, dupa necesitati si/sau preferinte.

Acestea pot include: cum sau din ce surse de energie este produsa energie electrica furnizata, cel mai mic prèt dintre ofertele furnizorilor, sau o combinatie de preturi si servicii oferite de furnizor.

03. Am devenit consumator eligibil. Cetrebuie sa fac in continuare?

Schimbarea furnizorului se poate face numai dupa ce:

Anunt in scris furnizorul cu privire la intentia de a-l schimba, cu cel putin 30 de zile inainte de data rezilierii contractului;

Instiintez/furnizorul instiinteaza, dupa caz, operatorul de retea la care sunt;

achit la zi catre furnizorul actual consumul de energie electrica;

incheiun nou contract de furnizare.

Exista urmatoarele optiuni pentru a cumpara energie electrica:

a aleg unul sau mai multi funizori pentru acoperirea consumului propriu de energie electrica;

sa ma asociez la un grup de consumatori reprezentati legal (consumator agregat), care ma reprezinta la incheierea unui contract negociat de furnizor;

sa raman la actualul furnizor la tarifele reglementate pentru consumatorii captivi fara a utilize drepturile oferite de calitatea de consumator eligibil.

Alte alternative, in conditiile respectarii regulilor pietei de energie electrica stabilite prin Codul Comercial al pietei angro de energie electrica pot fi:

sa import, participand in prealabil si obtinand prin licitatie o rezervare de capacitate de import;

sa cumpar de pe piata pentru ziua urmatoare;

furnizor;

Sa raman la furnizorul current, fra a beneficia de drepturile oferite de calitatea de consumator eligibil.

Pot allege noul furnizor dupa criteriile proprii, dupa necesitati si/sau preferinte. Acestea pot include: cum sau din ce surse de energie este produsa energie elec trica furnizata, cel mai mic prèt dintre ofertele furnizorilor, sau o combinatie de preturi si servicii oferite de furnizor.

04. Ce trebuie sa stiu cand imi aleg furnizorul?

Daca m-am decis sa-mi aleg furnizorul de energie electrica trebuie sa detin o serie de informatii care sa-mi permita lansarea unor cereri de oferta, analiza si compararea ofertelor furnizorului, negocierea pretului si a clauzelor contractuale.

In acest scop trebuie sa cunosc:

A. Principalele obligatii ale furnizorului fata de consumator. Potrivit conditiilor din licenta de furnizare acordata de ANRE, acestea sunt:

Intermedierea relatiei dintre consumator si operatorul de retea in vederea asigurarii accesului la reteaua electrica si masurarea energiei electrice furnizate consumatorului;

Contractarea unei cantitati de energie electrica in conditiile unei puteri maxime absorbite si furnizarea acesteia la pretul/tarifal stabilit in contract;

Facturarea si etichetarea energiei electrice;

Informarea consumatorilor cu privire la eventualele modificari legislative;

Raspunsul la solicitarile consumatorilor, cu asigurarea confidentialitatii necesare;

Raspunderea in fata consumatorilor pentru calitatea energiei electrice furnizate.

B. Continutul contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la consumatorii eligibili, care contine clauzele minimale ce trebuie incluse in contract se gaseste pe pagina de internet a ANRE. Negocierea contractului de furnizare cuprinde trei etape: formularea cererilor de oferta, evaluarea ofertelor furnizorilor si decizia de alegere a furnizorului.

C. Modul de formare a pretului la consumatorul final. Pretul energiei electrice inglobeaza:

O componenta rezultata din aplicarea tarifelor reglementate, pentru activitatile de transport , servicii de sistem (pana la crearea unei pietee concurentiale), administrare piata, distributie si taxele legal stabilite:

O componenta reprezentand contravaloarea producerii/achizitiei energiei elec

trice.

Preturile de contract negociate pot fi:

Ajustabile in cazul depasirii unei anumite valori de referinta, convenite intre parti, de exemplu nivelul pretului mediu la energia electrica de pe piata reglementata. In astfel de cazuri pretul negociat este mai mic decat pretul mediu de pe piata reglementata.

Fixe pe o perioada de timp

Convenite intre parti dupa orice alta schema agregata de parti.

D. Datele ce trebuie incluse in cererea de oferta, necesare furnizorului pentru a face o oferta/propunere de contract:

Descrierea activitatii si cracteristicilor procesului tehnologic din profilul meu de activitate;

Cererea de energie electrica pe durata contractuluucturata pe zile standard si intervale caracteristice care trebuie asigurata;

Optiunea privind tipul de servicii pe care vreau sa le contactez (servicii de transport si/sau de distributie si de furnizare sau numai serviciul de furnizare – caz in care voi incheia in nume propriu, dup caz, contract de transport si/sau contract de distributie a energiei electrice).

Optiunea privind tipul de pret pe care vreau sa-l negociez;

Clause referitoare la preluarea de catre furnizor a riscurilor in cazul unor pagube produse consumatorului din vina furnizorului;

Clauze referitoare la drepturile si obligatiile partilor;

Conditii si termene de plata a facturilor;

Servicii suplimentare dorite.

In vederea evaluarii ofertelor primite din partea furnizorilor trebuie sa:

Verifica daca furnizorul a inteles profilul meu de activitate si cerintele impuse de procesul tehnologic;

Compare preturile oferite cu pretul mediu obtinut in calitate de consumator captive;

Verific ca tipul de tariff ofertat este corespunzator cu regimul meu de functionare;

Verific corecta aplicare a tarifelor reglementate;

Compare ofertele primite pentru serviciile suplimentare efectuate

Compare caluzele contractule.

Furnizorul ar trebui sa include in oferta sa:

Raspunsul la fiecare aspect din cererea de oferta;

Sa explicitizeze tarifele reglementate considerate;

Sa precizeze pretul energiei electrice si serviciile incluse in prèt, tarife oferite (daca e cazul), modul de acoperire a curbei de consum;

Data intrarii in vigoare a contractului si conditiile impuse de furnizor pentru inceperea furnizarii;

Lista principalilor consumatorilor deserviti de acesta la data cererii de oferta.

Pentru incheierea contractului sunt necesare:

Cererea de incheiere contractului de furnizare;

Certificatul de inregistrare/cod unic de inregistrare la oficiul registrului comertului, codul fiscal, contul de virament, daca este cazul;

Avizul tehnic de racordare;

Actul de proprietate;

Conventia de exploatare, in situatiile in care este necesara.

Ce mai trebuie sa stiu:

Pot achizitiona simultan energie electrica prin mai multe contracte cu furnizori concurentiali, incheiate pe loc de consum, caz in care:

Voi contracta direct serviciul de distributie si/sau de transport cu operatorul de retea;

Cel putin un furnizor asigura compensarea abaterilor consumului fata de cantitatea totala contractata prin furnizarea energiei de completare si preluarea energiei in exces.

05.Ce riscuri pot apare la schimbarea furnizorului?

Participarea la o piata in care furnizorii de energie electrica se afla in concurenta (ca de altfel si producatorii) poate aduce beneficii dar, in mod firesc, este asociata si unor riscuri specifice generate de:

Gestionarea imprudenta de catre furnizor a resurselor sale financiare efectul fiind imposibilitatea de a furniza in serviciu de calitate, fiabil si in conditii de siguranta;

Lipsa resurselor financiare adecvate pentru ca furnizorul sa-si desfasoare activitatile pentru care a primit licenta;

Practice abusive ale furnizorului.

Este de notat ca exista si riscul de a pierde dreptul de eligibilitate in cazul in care revenirii repetate la situatia de consumator captive dupa ce s-a apelat la dreptul de actiune pe piata concurentiala.

Limitarea riscurilor consumatorului eligibil

Reglementarile impuse furnizorilor si controlul exercitat de ANRE asupra acestora sunt destinate sa minimizeze riscurile la care poate fi expus consumatorul eligibil. Reglementarile include:

Masuri preventive (verificarea furnizorilor inainte de acordarea licentei, obligatia furnizorilor de a contitui garantii financiare, monitorizarea situatiei financiare a furnizorului, clause cu caracter de obligativitate in licente, in contractele cadru si in alte reglementari emise de ANRE prin care se stabilesc obligatiile explicite pentru furnizori si se interzic explicit practicile abusive identificate ca avand o frecventa mare de aparitie, controale cu caracter preventive si de indrumare).

Masuri reparatorii (utilizarea garantiilor financiare in scopul asigurarii continuitatii serviciului, suspendarea licentei pana la incadrarea in conditiile reglementate, controlul la furnizori si sanctionarea acestora in cazul incalcarii prevederilor legale, retragerea licentei furnizorului si asigurarea serviciului prin intermediul altui furnizor in situatia in care furnizorul ales de consumator ajunge in imposibilitatea de a si desfaura serviciul).

Consumatorii eligibili actioneaza pe piata liberalizata in conditii de deplina responsabilitate pentru actiunile pe care le intreprind. Din aceasta perspectiva, pe langa masurile pe care le ia ANRE pentru a asigura conditii normale de desfasurare a comertului cu energie electrica, se recomanda consumatorului eligibil negocierea atenta a clauzelor contractelor pe care acestia le incheie cu furnizorii. In masura in care nu contravin prevederilor minimale din contractul cadru si exista acordul partilor, contractele incheiate pot include clause suplimentare (inclusive referitoare la garantii financiare).

E posibila revenirea la tarife reglementate?

Nu pot reveni la furnizorul pentru consumator captive (piata reglementata) decat de doua ori;

La revenirea pe piata reglementata voi putea alege unul dintre tarifele reglementate. Acest tarif va fi obligatoriu pentru o perioada de 12 luni.

06.Recomandari de ordin general:

Consumatorii eligibili pot incheia contracte de furnizare numai cu acei furnizori a caror licenta de furnizare este in vigoare. Lista acestora este pusa la dispozitie pe pagina de internet a ANRE.

Este recomandabil ca la intocmirea cererii de oferta in procesul de negociere consumatorii eligibili care nu detin expertiza necesara sa apeleze la societati de consultanta specializate. Pentru rezolvarea neintelegerilor in faza de incheiere a contractelor consumatorii eligibili pot sa se adreseze pentru solutionare la ANRE

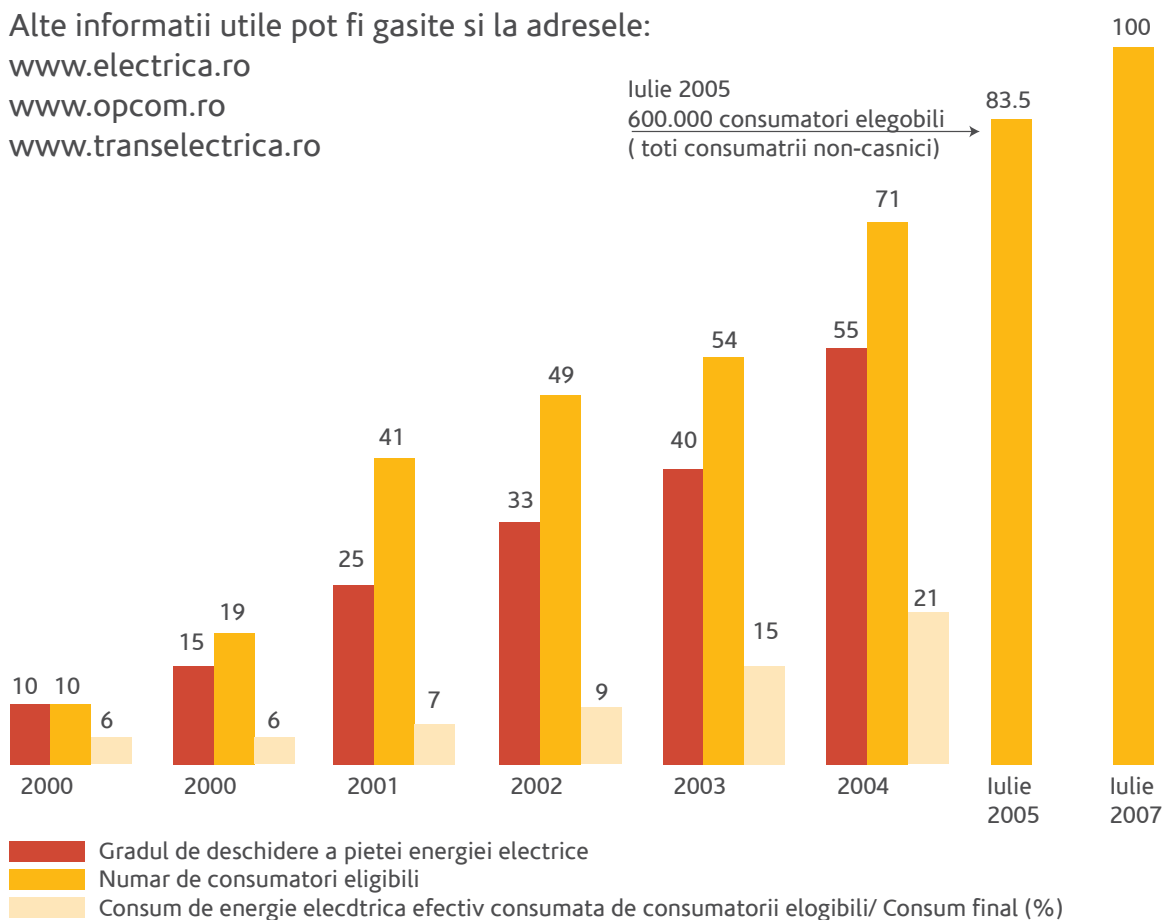
conform Procedurii de solutionare a neintelegerilor aparute la incheierea contractelor in sectorul energiei electrice si termice, care se gaseste pe pagina de internet a ANRE.

Alte informatii utile pot fi gasite si la adresele:

www.electrica.ro

www.opcom.ro

www.transelectrica.ro

Glosar de termeni

Acces la rețeaua electrica de interes public – dreptul agentilor economici care produc si/sau furnizeaza energie electrica, precum si al consumatorilor de energie electrica de a se racorda si de a folosi, in conditiile legii, rețelele electrice de transport si distributie.

Consumator eligibil – consumatorul de energie electrica care are dreptul sa-si aleaga furnizorul si sa contracteze direct cu acesta energie electrica necesara.

Consumator captive – consumatorul care din motive tehnice sau de reglementare, nu poate alege furnizorul si consumatorul eligibil care nu-si exercita dreptul de a-si allege furnizorul.

Etichetarea energiei electrice – totalitatea activitatilor desfasurate de catre furnizor in vederea informarii clientilor sai existenti sau potentiali, in mod transparent, asupra contributiei fiecarei surse de energie primara la producerea energiei furnizate, precum si a impactului asupra mediului inconjurator.

Furnizare – activitatea de comercializare a energiei electrice catre consumatori.

Furnizor – persoana juridical, titulara a unei licente de furnizare, care comercializeaza energie electrica pe piata de energie electrica.

Grad de deschidere a pietei – ponderea consumului consumatorilor eligibili in consumul total final de energie electrica al tarii.

Licenta de furnizare a energiei electrice – act juridic, emis de autoritatea competenta, prin care acorda permisiunea unei persoane juridice, de a realiza serviciul de furnizare a energiei electrice.

Loc de consum – amplasamentul instalatiilor de utilizare ale unui consumator, inclusive a subconsumatorilor sai, unde se consuma energie electrica furnizata prin una sau mai multe instalatii de alimentare. Un consumator poate avea mai multe locuri de consum.

Operator de distributie – persoana juridica care detine, exploateaza, intretine, monitorizeaza si dezvolta reseaua electrica de distributie.

Operator de transport si sistem - persoana juridical, titulara de licenta, care presteaza serviciul de transport si serviciul de sistem.

Piata de energie electrica – cadrul de organizare pentru tranzactionarea energiei.

Piata angro de energie electrica – cadru organizat in care energia electrica este achizitionata de furnizori de la producatori sau de la alti furnizori in vederea revanzarii.

Piata cu amanuntul de energie electrica - cadru organizat in care energia electrica este cumparata de consumatori de la furnizori in vederea consumului.

Piata pentru ziua urmatoare – piata centralizata voluntara pentru vanzarea si cumpararea energiei electrice in ziua de livrare care urmeaza imediat dupa ziua de tranzactionare.

Piata de echilibrare – piata centralizata obligatoriu organizata in vederea asigurarii sigurantei si stabilitatii in functionare a SEN prin tranzactionarea energiei electrice in scopul realizarii echilibrului dintre productie si consum.

Sectorul energiei electrice – ansamblul activitatilor si instalatiilor de productie a energiei electrice si a energiei termice in cogenerare, transport, servicii de sistem, distributie si furnizare a energiei electrice, inclusive importul si exportul energiei electrice, precum si schimburile naturale si/ sau de avarie cu sistememe electroenergetice ale tarilor vecine.

Serviciul de distributie a energiei electrice – serviciul prestat de operatorul de distributie, care consta in asigurarea transmiterii energiei electrice prin reseaua electrica de distributie spre consumatori, operatorul de transport/ alti operatori de distributie spre consumatori, operatorul de transport/alti operatori de distributie.

Serviciul de transport al energiei electrice - serviciul prestat de operatorul de transport, consta in asigurarea transmiterii unei cantitati de energie electrica intre doua sau mai multe puncte ale retelei de transport, cu respectarea standartelor de calitate.

Sistemul Electroenergetic National – SEN – ansamblul instalatiilor electroenergetice interconectate prin care se realizeaza producerea, transportul, conducerea operativa, distributia, furnizarea si utilizarea energiei electrice, situate pe teritoriul national; SEN constituie infrastructura de baza utilizata in comun de participantii la piata de energie electrica.

Utilizator de retea electrica – producator, operator de transport, operator de distributie, furnizor, consumator de energie electrica.